

УДК 330

Колесник А. - ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРІЯ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ

Науковий керівник: к.е.н. доцент, Артеменко.Л.Б.

Kolesnyk A.U.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

THE THEORY OF PROPERTY IN THE CURRENT ECONOMIC CONCEPTS

Supervisor: Ludmyla Artemenko

Ключові слова: права власності, власність.

Keywords: property rights, property.

Права власності є санкціонованими поведінковими відносинами між людьми, які виникають у зв'язку з існуванням благ і стосуються їх використання. Поняття прав власності поширюється на всі блага. Це право охоплює повноваження щодо матеріальних об'єктів, і щодо прав людини (права голосувати, друкувати і т.п.). Панівна у суспільстві система прав власності є в такому випадку сумою економічних і соціальних відносин з приводу рідкісних ресурсів, вступивши в які окремі члени суспільства протистоять один одному.

Як правило в економічній літературі, виокремлюють 11 елементів прав власності, які можуть утворювати різні комбінації (так званий «повний перелік», запропонований англійським юристом А. Оноре), Крім того, є класифікація майнових прав Т. Тейнерберга: виключні майнові права (найповніший пучок прав власності); титульні та функціональні майнові права (права, які не можуть передаватись від однієї особи іншій, – диплом про освіту, посвідчення водія, ліцензія юриста тощо); майнові права користування суспільними благами або послугами. «Повний перелік» прав власності А Оноре: право володіння; право користування; право розпорядження; право привласнення; право на залишкову вартість; право на безпеку; право на перехід речі у спадок; право на безстроковість; право на заборону шкідливого використання; право на відповідальність через відшкодування; право на залишковий характер. Сучасні дослідники звертають увагу на те, що «економісти зазвичай сприймають пучок прав як даність». Водночас, коли на ринку укладається угода, обмінюються два пучки прав власності. Пучок прав, як правило, прикріплюється до визначеного фізичного блага чи послуги, але саме цінність прав визначає цінність товарів, що обмінюються.

Серед видатних представників класичної політичної економії найбільшу увагу питанню аналізу економічних проблем інституту приватної власності приділив Дж.С. Мілль у другій книзі («Розподіл») своєї праці «Основи політичної економії, деякі аспекти їх застосування до соціальної філософії» (1848).

Отже, власність – це сукупність відносин між людьми з приводу привласнення та відчуження ними об'єктів власності, в першу чергу засобів виробництва з метою задоволення своїх потреб, що породжує право володіння, користування й розпорядження цими об'єктами та результатами їх функціонування.